
oorzaken – waaronder geografie en historie – invulling geven aan de volksaard. De Grieken kennen, hoewel ze politiek versplinterd zijn, een grote nationale saamhorigheid. De geografie geeft hier echter geen aanleiding toe. Griekenland heeft namelijk een grillig landschap en dit zorgde er al in de Antieke Oudheid voor dat er politiek gezien geen eenheid te vinden was. Griekenland kende de zelfstandige *poleis* die vaak met elkaar in oorlog waren. Niet over land en rivieren, maar over zee moest veelal de communicatie plaatsvinden. Daarnaast woonden veel Grieken ook in de diaspora. Kuiper noemde de Grieken dan ook een zwervend volk. Toch kwamen de Grieken uit de diaspora steeds weer terug in het vaderland en als ze in het buitenland bleven wonen, steunden ze hun vaderland vaak door middel van financiële bijdragen ter bevordering van het onderwijs en de cultuur. Voor Kuiper was de vraag dan ook wat er nu voor zorgt dat de Grieken deze kenmerkende saamhorigheid hebben. We hebben al gezien dat de geografie er niet toe kon leiden. De taal leidt eveneens niet tot Griekse saamhorigheid. Er zijn immers meerdere volken geweest die het Grieks spraken. De religie vormt ook niet het onderscheidende kenmerk van het Griekse volk. Hier geldt namelijk weer dat er meerdere volkeren zijn die de Grieks-orthodoxe kerk aanhangen. Het leidende motief wat de Griek tot Griek maakt, is het assimilatievermogen van de Grieken: ‘Het assimilatievermogen van den Griekschen volksgeest heeft van oudsher dat der Amerikanen geëvenaard, en het is die hoogere idéé, die in dit assimilatievermogen nog steeds het leidend motief is.’²² Kuiper wijst erop dat ook het grote verleden van de Grieken zorgt voor de saamhorigheid van de Grieken. De Griek wijst graag met trots op zijn of haar verleden en daarmee is de historie van het volk de factor die het Griekse volk tot een natie maakt.

Een ander land waarbij de geografie duidelijk aan bod komt, is Egypte. Het Egyptische volk werd in de Oudheid gekenmerkt door een hoogstaande cultuur en ontwikkeling. Dit was te danken aan de geografie en geschiedenis van het land. Door de Nijl en de ligging van het land aan zee had Egypte toegang tot het rijke Westen. De Nijl vormde de bron voor het leven van Egypte, zonder deze rivier zou Egypte niets zijn. Door de Nijl konden de wetenschap en kunst van Egypte zich ontwikkelen. Het continent Afrika heeft zich, in vergelijking met de uitzondering Egypte, op cultureel gebied nooit goed kunnen ontwikkelen. De geografische ligging van Afrika is hiervan de oorzaak: het werelddeel heeft nauwelijks toegang tot het Westen en daarbij worden de Afrikaanse landen gekenmerkt door woestijnen. Deze omstandigheden belemmerden Afrika om zich te ontwikkelen.²³

Kuiper merkte tussen Griekenland en Egypte een verschil op.

²² Kuiper, *Om de oude wereldzee*, II, p. 206.

²³ Ibidem, II, pp. 52-55.